

MAT08TR81

Improvement of Vocational Education and Training (VET) and Internship Cooperation between the Netherlands and Turkey

VERSLAG BEZOEK TURKSE DELEGATIE

25-28 juni 2008

Ankara, juli 2008

NIHAankara

Koza sokak 111
06700 GOP ANKARA
Tel. +90 - 312 437 33 47
www.nihankara.org

HOSPITALITY & LEISURE in NEDERLAND & TURKIJE: VERSTERKING BEROEPSONDERWIJS & ARBEIDSMARKT

Inhoud

1. Inleiding
2. doelstellingen bezoek
3. deelnemers
4. overzicht uitgevoerd programma
5. bevindingen, acties en perspectieven

1. Inleiding

In het verslag van de inception visit van een Nederlandse delegatie aan Turkije, welke plaatsvond van 10 tot 20 mei jl, wordt een snel tegenbezoek van een Turkse delegatie aan Nederland voorgesteld. De wijziging in het projectplan van MAT08TR81 welke hiervoor nodig was is door de EVD goedgekeurd.

Het feit dat betrokken Nederlandse organisaties enthousiast hebben meegewerkt aan de organisatie van het tegenbezoek belooft veel voor de toekomstige samenwerking. De snelle, enthousiaste en accurate wijze waarop de deelnemende medewerkers van Kenwerk de Nederlandse kant van de organisatie van dit tegenbezoek hebben geregeld en het feit dat Kenwerk menskracht en middelen heeft vrijgemaakt voor projectmatige samenwerking met Turkije, verdient hierbij speciale vermelding en kan niet alleen gezien worden als een van de belangrijkste resultaten van de inception visit, maar ook als een van de pijlers van de sustainability van het project.

2. doelstellingen bezoek

De belangrijkste doelstellingen van het bezoek waren:

- een intensieve kennismaking van vertegenwoordigers van de tijdens de inception visit bezocht scholen met het Nederlandse beroepsonderwijs in Hospitality en Leisure
- contact tussen potentiële samenwerkingspartners
- het verkrijgen van inzicht in de samenwerking tussen sociale partners in de sector en onderwijsinstellingen

3. deelnemers

Samenstelling Turkse delegatie die van 25 – 28 juni 2008 Nederland heeft bezocht in het kader van MAT08TR81

	Voornaam ACHTERNAAM	Instantie – onderwijsinstelling
1	Mehmet AFŞAROĞULLARI	Bureauhoofd op het DG Handels- en Toerisme-Onderwijs van het Ministerie van Nationaal Onderwijs ANKARA
2	Fehmi YERLİKAYA	Afdelingshoofd op het DG Handels- en Toerisme-Onderwijs van het Ministerie van Nationaal Onderwijs
3	Doç. Dr. Kurtuluş KARAMUSTAFA	Directeur van de Beroepshogeschool te NEVŞEHİR
4	Fatma Füsün HEPDİNÇ	Adjunct-directeur van de Beroepshogeschool van Cappadocië in MUSTAFAPAŞA
5	Taner İLLEEZ	Technisch adjunct-directeur van het Anatolisch Beroepslyceum voor Hotelmanagement en Toerisme te NEVŞEHİR
6	Güliz ÖZSOY	Keukenchef van het Anatolisch Beroepslyceum voor Hotelmanagement en Toerisme 'Melikgazi' te KAYSERİ
7	Cengiz KOÇAK	Technisch adjunct-directeur van het Anatolisch Beroepslyceum voor Hotelmanagement en Toerisme te AKSARAY
8	Handan ARSLAN	Technisch adjunct-directeur van het Çankaya İMKB Anatolisch Beroepslyceum voor Hotelmanagement en Toerisme te Çankaya/ ANKARA

Samenstelling Nederlandse begeleiding:

KENWERK: René Rijnbout & Guus Morjan

MBO-Raad: Loes van Tiem

NIHA: Jak den Exter

Tijdens een deel van het programma trad dhr. Seyfi Özgüzel als tolk op.

4. overzicht uitgevoerd programma

Woensdag 25 juni 2008: ROC van Amsterdam

Aankomst uit Ankara in de vroege ochtend 06.00 uur en aansluitend vervoer naar Golden Tulip Centre–Amsterdam. Gezamenlijk ontbijt.

Vervolgens de gehele dag bezoek aan verschillende vestigingen van ROC van Amsterdam, waaronder:

- de vestigingen aan de Da Costastraat met uitleg door dhr. R. Van Paridon, John Flierman, Cees Winkel (toerisme-onderwijs), Theo Molenaar (Foodservice & Hospitality) en Sweder Bosch (succession vmbo-mbo) en rondleiding door de hotelschool, restaurants, assessment centre en computer centre met uitleg over visies en concepten. Specifieke aandacht werd besteed aan een speciaal koksproject voor randgroepjongeren.
- Rondleiding en lunch in het College Hotel (Piet Mathot) met aandacht voor samenwerking met ROC en de principes van beroepstraining en leren in de praktijk.
- Rondvaart, tijdens welke aan verschillende tafels de contouren van samenwerking zijn besproken.
- Diner in de in elk opzicht multiculturele Colour Kitchen (Loek Beerens). Discussie over het concept.

Donderdag 26 juni 2008: OCW, Kenwerk, HBI

Bijeenkomst bij OCW met vertoning van de film van de inception visit voor de deelnemers van de delegatie en decliners aan het MAT08TR81-overleg. Ontmoeting met Paul Oomens, de plaatsvervangend directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie (BVE) met speciale aandacht voor entrepreneurship.

Bezoek aan Kenwerk, waar de wettelijke en andere taken van de organisatie aan bod kwamen en een lunch werd aangeboden.

Op het Horeca Branche Instituut werd gedetailleerd ingegaan op het project 'Passie voor Horeca' in het kader waarvan alle werkzaamheden welke horeca-breed bestaan in een digitale omgeving gedetailleerd worden beschreven en getoond.

Bezoek aan Hotel Keyser in Breda, gesprek met eigenaar, manager, praktijkbegeleiders en directeur van de MBO-instelling Cingel.College Uitgebreide informatie over de samenwerking school bedrijf, de overdracht van kennis uit de praktijk aan scholen, de betrokkenheid van de sector bij examens en de samenwerking binnen de sector.

Diner in het Efteling-hotel, kennismaking met een thema-formule.

Gesprek met 3 vertegenwoordigers van ROC-Aventus over het inmiddels lopende stage-uitwisselingsproject met DG voor Handels- en Toerisme-onderwijs.

Vrijdag 27 juni 2008: NHTV-Breda en ROC-Eindhoven

Presentaties, discussie, rondleiding en lunch bij NHTV in aanwezigheid van o.a. Marlie van Dun, Niek Beunders en Erdiñ Çakmak. Gedetailleerd is gesproken over de mogelijkheden van samenwerking met Turkije. De open leeromgeving sprak de delegatie zeer aan.

Aansluitend lunch

Bezoek aan de hoofdvestiging van ROC-Eindhoven, ontvangst door Christ Bullens. Rondleiding en aansluitend bezoek aan Alliance restaurant de Karpendonkse Hoeve en restaurant Le Bouquet, waar met leermeesters en leerlingen werd gesproken.

Diner in de Witte Tafel, waar sectordirecteur Wichard Rops een korte presentatie verzorgde.

Overnachting in Hotel Vianen A2.

Zaterdag 28 juni: Vertrek

Vroeg vertrek van de delegatie

5. bevindingen, acties en perspectieven

- De Turkse delegatie was onder de indruk van de wijze waarop het beroepsonderwijs in de bezochte plaatsen is georganiseerd en van de gastvrijheid en energie van een belangrijk deel van de betrokkenen bij de bezochte scholen, ondersteunende structuren praktijkhotels en (leer) bedrijven. De inspanningen van m.n. Kenwerk om het programma in korte tijd te organiseren werden zeer op prijs gesteld.
- De Turkse delegatie was zeer onder de indruk van de voorzieningen waarover het Nederlandse beroepsonderwijs beschikt en over de grote samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- De delegatie ziet in grote lijnen samenwerking met het Nederlands beroepsonderwijs en het bedrijfsleven in Turkije als een grote kans, in elk geval waar het hun eigen vakgebieden betreft.
- De Nederlandse begeleiding heeft haar uiterste best moeten doen om de delegatieleden ervan te overtuigen dat OCW, ondanks de in hun ogen 'lage' representatie van het Ministerie, toch groot belang hecht aan samenwerking. Het verdient aanbeveling om een ruime ontmoeting met stas Van Bijsterveldt in te plannen binnen haar bezoek aan Ankara in het kader van de handelsmissie eind november.
- Succesvolle aansluiting van het Nederlandse MBO (t/m associate degree) op de Turkse praktijk lijkt, zoals ook al na de inception visit is geconcludeerd, het best realiseerbaar met:
  - de hoogste 2 jaren van de Turkse beroepslycea voor hotelmanagement en toerisme van Anatolië. Dit zijn scholen waar een of meer buitenlandse talen, meestal met Engels als eerste vreemde taal, worden aangeleerd. Het gaat om klas 3 en 4 van deze lycea en om klas 11 en 12 (gerekend vanaf klas 1 van de basisschool). Klas 1 en 2 van de lycea zijn minder geschikt voor samenwerking doordat het programma in deze klassen nog te algemeen (en daardoor te specifiek Turks) is en doordat deze klassen (potentieel) nog teveel leerlingen bevatten die uiteindelijk niet doorgaan in de richting van hotelmanagement en toerisme.
  - De 2-jarige Beroepshogescholen, die opleiden voor niveau 5 van EQF (Associate Degree), te vergelijken met de top van het MBO, die ook tendert naar EQF-5.
- Samenwerking kan in beginsel plaatsvinden binnen alle velden van het toerisme- en hospitality-onderwijs (eten en drinken; vervoer en accommodatie; vermaak; verzorging van handicap en ouderen; schoonheid en haar en (volgend jaar): gezondheid
- Gezien de aanwezigheid van spa-voorzieningen in Cappadocië (Kozaklı) en Kızılcahamam is een uitbreiding naar hospitality en leisure gewenst. Ontwikkeling van samenwerking op het gebied van dieetkoken lijken kansrijk.
- Er zijn duidelijke stappen gezet om het gebruik van de Engelse taal in het toerisme-onderwijs op voldoende niveau te onderwijzen:
  - Het Ministerie van Onderwijs werkt samen met British Council aan de verbetering van methodes.
  - De opleiding Toerisme-onderwijs heeft sinds kort de opleiding met een jaar verlengd om het Engels op niveau te krijgen.
  - De hogeschool in Mustafapaşa is in staat grote delen van het onderwijs Engelstalig te maken.
  - Veel stagiairs lopen lange stages (6 maanden) aan de zuidkust waar men veel praktische vaardigheden kan opdoen.

De doorgaans nog gebrekkige beheersing van de Engelse taal blijft een van de belangrijkste struikelblokken binnen het Turkse toerisme-onderwijs en kan geacht worden ook een van de belangrijkste obstakels voor samenwerking te zijn. Hoe goed het voor 2e en 3e generatie Turkse

Nederlanders ook is om een leer- of onderzoeksstage in Turkije te lopen (identiteit, reeel beeld Turkije, etc.) het zou zeer ongewenst zijn om het daarbij te laten, zowel voor de internationalisering van het Nederlandse als ook het Turkse onderwijs.

- Enkele belangrijke succesfactoren zijn:
  - Enthousiasme aan zowel Turkse als Nederlandse zijde (overheid, scholen, ondersteunende structuren, stagiairs en leerlingen)
  - Toenemende samenwerking van scholen met de sector, zowel in Turkije als Nederland
  - Grote behoefte aan geschoold personeel in beide landen. Het onderwijs kan moeilijk aan de vraag beantwoorden.(zie verder het verslag van de inception-visit)

Enkele belangrijke faalfactoren zijn:

- Problemen met de Engelse taal.
- Onduidelijkheid of de door de Turkse overheid gewenste reciprociteit haalbaar zal blijken. Het gaat daarbij met name om:
  - ∞ De ontvangst van Turkse leerlingen en stagiairs op gelijke basis (dus: gemakkelijke toelating, huisvesting, verzekering, etc.).

De ervaring van ROC Aventus leert, dat men zich in bochten moet wringen om stagiairs uit Istanbul (jonger dan 18 jaar) toch nog een goede stage te bezorgen door hen een korte snuffelstage bij een groot aantal verschillende werkgevers aan te bieden, nu het CWI geen tewerkstellingsvergunning afgeeft. Werkgevers, waar studenten jonger dan 18 jaar voor langere tijd verblijven, lopen kans op een hoge boete. OCW heeft geen zeggenschap over het tewerkstellingsbeleid, de Centra voor Werk en Inkomen vallen onder het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Paul Oomens, de plv. Directeur BVE heeft toegezegd nog wel naar deze kwestie te willen kijken. ROC-Aventus is tegen de CWIbeslissing in beroep gegaan.

Mocht e.e.a. niet op korte termijn voor de hele sector oplosbaar blijken te zijn, dan verdient het aanbeveling om in het kader van dit project een vrijstelling voor betrokken scholen te creëren.

- De uitzending van zowel Turks-Nederlandse als autochtone Nederlandse leerlingen en stagiairs. Dit kan bv. door de organisatie van twinning-stages, waarbij een Turks-Nederlandse en een autochtone stagiaire aan elkaar worden gekoppeld.
(zie verder het verslag van de inception-visit)

ACTIES

- Het onder de aandacht brengen van problemen met de tewerkstellingsvergunning voor werkgevers die een stageplaats aanbieden aan Turkse leerlingen van < 18 jaar. (Jak richting OCW en Kenwerk richting hun contacten)
- Voorbereiding van bilaterale contacten en overeenkomsten tussen opleidingen in Nederland en Turkije, waar nodig door de organisatie van een kort gericht bezoek van vertegenwoordigers van Nederlandse scholen aan potentiële Turkse counterparts. (denk bij de planning aan het feit dat het in september Ramadan is). Het gaat hierbij om in elk geval de volgende combinaties:
  - ROC van Amsterdam en AOTML-Kızılcahamam. Mede op basis van een Letter of intent van ROC van Amsterdam heeft AOTML-Kızılcahamam een LdV uitwisseling op het gebied van ouderen in het toerisme goedgekeurd gekregen. Kızılcahamam is een spa-badplaats

- met goede voorzieningen, waardoor minimaal enkele tientallen stageplaatsen te realiseren zijn. De expliciete belangstelling bij beide scholen voor het ontwikkelen van de dieetkeuken in het toerisme-onderwijs is in edeze een extra kans.
- ROC van Amsterdam en AOTMLÇankaya (Ankara)
  - ROC van Amsterdam en AOTML-Kayseri

  - ROC-Eindhoven en AOTML-Kızılcahamam.
  - ROC-Eindhoven en AOTMLÇankaya (Ankara)
  - ROC-Eindhoven en AOTML-Kayseri.

  - NHTV-Breda en 4-jarige toerisme-opleiding van de nieuwe aan de Erciyes-universiteit te Kayseri verbonden hogeschool.

  - NHTV-Breda en de toerisme-opleiding van BİLKENT-universiteit in Ankara.
  - NHTV-Breda en de tweejarige hogeschool van de Universiteit te Nevşehir.

  - Betrekken van alle tot nu toe bezochte scholen (en evt. anderen) aan beide kanten bij de realisatie van een Nederlands-Turks beroepscollege voor associate degree. NIHA organiseert begin juli een brainstormsessie met vertegenwoordigers van de Hoger Onderwijs Raad YÖK en het Ministerie van Nationaal Onderwijs. In een eerder gesprek met de voorzitter van YÖK en de DG-Handels en Toerisme-onderwijs bleken beide enthousiast over het idee. Naast de eerder beoogde ruimte (Erol Toksöz Yüksekokulu te Ürgüp) zou ook gedacht kunnen worden aan de aan de Erciyes-universiteit verbonden nieuwe 4-jarige toerismehogeschool in Kayseri (contact via Kurtuluş Karamustafa).
Wellicht kunnen studenten van NHTV in dit kader een feasibility-study uitvoeren.

  - Vertaling (hertaling) van het digitale materiaal dat HBI heeft ontwikkeld in het kader van het project 'Passie voor Horeca'.

  - Aanpassing van de film (o.a. kamer met 6 bedden verwijderen en aantal officiële ontvangsten minimaliseren)

  - Ondersteuning van de Vocational Qualifications Authority (MYK) bij de beschrijving van kwalificaties op het gebied van toerisme en hospitality, vooruitlopend op grotere Europees gefinancierde projecten (Kenwerk)

  - Snelle erkenning van een aantal eerder bezochte leerbedrijven door een snelle ronde najaar 2008 (evt. samen met vertegenwoordigers van enkele scholen). Te denken valt aan:
    - De Dedeman-keten
    - Vakantie-spa-complex Asya in Kızılcahamam
    - Spa-hotel Patalya in Kızılcahamam
    - 10 door AOTML-Çankaya aan te dragen lokaties in Ankara (via Handan Arslan)
    - Hotel Yıltok in Avanos
    - Hotel Yusuf in Ürgüp
    - Etc.